

VESZPRÉMVÁRMEGYE

FÜGGETLEN POLITIKAI LAP.

Előfizetési ár:

Égész évre — — 12 korona. Negyed évre — — 3 korona.
Fél évre — — 6 " Egyfél évre — — 24 fillér.
Egyéb szám — — 34 fillér.
Községi jegyzők, egész évi előfizetésnél kedvezményesen
10 koronáért kapják a lapot. — Nyitlittér petit sora 40 fillér.

Felelős szerkesztő:

Horváth Rezső dr.

MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Veszprém, Virág Benedek-utca 2
Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal és Fodor Ferenc könyvkeres-
kedése, Szabadság-tér 3. szám. — Kéziratokat nem adunk vissza.
Bélyegzők és bál meghívók külső díja 3 korona. Felülrészek, adomá-
nyok, köszönetnyilvánítások soronként 20 fillér. — Telefon 54.

Birtokpolitikai kérdések.

Csudálatosképpen újra rapirendre kerültek a birtokpolitikai kérdések, azonban a legtöbb ember aki feltalálja, olyan ravaszul összekotyvasztott pikáns mártással önti le, hogy az, aki évek óta minden apró-cseprő kérdéseit e dolognak ismeri s teljes igazságossággal, igazi földszerzetéssel foglalkozott vele, kezd gyanút fogni, s arra az álláspontjára jut, amit gróf Tisza István fejtett ki igen meggyőzően. Ez az álláspont pedig a következő: több óvatosság a kérdés megoldásánál s a megoldás előtt egyenlő kérdések tisztázandók.

A demokratikus birtokpolitika alapfogolata s jelszava: Földet a népnek. Ezt a jelszót, mint látjuk, a hivatásos agráriusokat nem számítva, átvették ma már egy a szociáldemokraták, mint pedig a bankdirektorok. Ez a jelszó csak annyiban módosul a háború alatt, hogy most főleg ez a két szélsőség ezt hangoztatja: Földet a hazatérő hősöknek. Lényegében a két jelszó ugyanaz — hiszen a hazatérő hősök túlnyomó nagy része a föld népe közül kerül ki. Nem is a jelszón mulik a dolog, — hanem gyakorlati megoldáson. Az egyik szélsőség ingyen és bérmentve akarja a mások földjét szétosztani, a másik szélsőség pedig zseniális pénzügyi műveletek útján bankalapítással, meg mi más egyébvel, vagyis a földbirtokpolitika demokratizálódása ezután se legyen egyéb, mint egyszerű finánc-bravur, aminek eredménye egy csomó tönkrelett existencia, ezernyi birtokárverés stb. s a bankdirektorok gazdagodása. Hát ilyenfajta birtokpolitikából igazán nem kérünk, elég volt okulni a múlt keserves tapasztalatain.

A földbirtok egymagában véve holt anyag, meddő tőke, amiből a legszorgosabb munkaerő sem tud életet használni elővárársolni. Az igazi demokratikus földbirtokpolitikánál az tehát a kiinduló pont, hogy nem csak földet kell a művelőjének juttatni, hanem minden egyéb segédesszöki, anyagi és erkölcsi erőt bocsássanak az illető rendelkezésére, hogy a föld meg is teremje a maga hasznát s így nem csak a tulajdonosa fog boldogulni, de a közérdeknek is eleget lehet tenni. A sok kótyavetyére kerülő föld csak azt bizonyítja, hogy nincs a gazdálkodáshoz elegendő pénz, azt bizonyítja, hogy kik a földéhséget eddig birtok-eldarabolásokkal ki akarták elégíteni, maguk ugyan jóllaktak, de az éhező éhen halt, vagy legalább is haldoklik.

Hogy a latifundiumok birtokosa mennyire nem ellensége a modern és demokratikus birtokpolitikának, annak legvilágosabb példája, hogy egy sereg nagybirtokos bankoknak adta ki bérbe birtokait s ez valóságos nyereség lesz a sokat hangoztatott többtermelés szempontjából, mert ezeken a birtokokon megszűnik a forgatótőke hiánya, megszűnnek az értékesítés mizeriái s a földet előreláthatólag modernül fogják hasznosítani. Ezt a rendszert kellene a kisbirtokra is meghonosítani s ez alapon kellene kiindulni minden parcellázásnál.

A németek rólunk.

A „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ című németbirodalmi félhivatalos kormánylap „Magyarország közgazdaságának fejlődése“ cím alatt a többi között így ír f. h. 8-iki számában:

Magyarország közgazdasági jelentőségét nálunk még mindig nem értékelték kellő mértékben. Különösen nem méltatták kellő figyelemre azt a hatalmas fellendülést, amelyet ez az agrárállam az ipar, a kereskedelem és állampénzügyi téren az utolsó évben feltüntet. A magyar állam hitelle, a lakosság adóközpénzsége soha sem sejtett mértékben emelkedett, aminthogy a gazdasági élet általában teljesen megállotta helyét a világháború rend-

kül sulyos követelményeivel szemben és tanúságot tett ezáltal az ország közgazdasági állapotának egészséges alapjairól és életképességéről.

A háború folyamán az országnak ugyszólván összes gazdasági ágai — természetesen a külkereskedelem kivételével — változatlan sikerrel és minden nagyobb megrázkódítás nélkül tovább fejlődtek és teljesen megfeleltek mindazoknak a követelményeknek, amelyek elé őket a hihetetlenül megnövekedett hadseregszükséglet kielégítése állította. Az ország képes volt a szinte teljesen lehetetlenné vált behozatalt túlnyomó részben saját erejével pótolni. A rendkívüli körülmények által előidézett áremelkedés a magyar lakosság túlnyomó részét tevő mezőgazdák jövedelmét megfelelően fokozta, míg az ipar a hadseregszállítások folytán és a behozatalt megnehezedeése következtében a rendkívül emelkedett konjunktúra idejét éli.

Ezeknek a körülményeknek egyik következményeképpen beállott rendkívüli pénzbenőség kétség-telenül nagyban hozzájárult a magyar állam eddigi hadikölcsöneinek szép eredményéhez.

A cikk azután számszerűen felsorolja a négy hadikölcsön eredményét és statisztikai adatok alapján szemlélteti az adóközpénzség emelkedését, az ipar haladását, az államvasutak jövedelmének emelkedését stb.

A figyelemreméltó közlemény fejtegetéseit így végzi:

Általában a háború erősítőleg hatott a magyar iparra. A háború kezdete óta beállott gazdasági zárlat nemcsak az ipari tevékenység fokozását eredményezte, hanem a hadfelszerelési cikkek előállítására következtében lehetővé tette nagyszámú szakmunkás kiképzését is.

Magyarország sok természetes kincsel rendelkezik, amely kiaknázásra vár, a kiterjedt vízi utak, valamint azoknak természetű kiépítése és fokozottabb hasznosítása az ország szerencsés földrajzi helyzeténél fogva a jövőben tekintélyes eredményeket jelenthetnek. A magyar föld még sok ki nem aknázott kincsel rejteget, egyebek között az erdélyi bőséges földgázforrásokat, amelyek előreláthatólag rövid időn belül kiaknázásra kerülnek.

A magyar közgazdasági élet várható fellendülése indokolta teszi, hogy politikai és gazdasági körünk erre az országra irányítsák figyelmüket, amelyet eddig közgazdasági szempontból nem becsültek meg eléggé. Amint most hű bajtársi szövetségben a történelem legnagyobb harcát vívjuk vállelve, úgy a háború után kétségkívül további közös, eredményes munkához vezet majd ezval a nagyjövőjű országgal a kölcsönös nagyrabecsülésen alapuló meleg rokonszenv.

A lelkesek és a világháború.

Irta dr. Mohácsy Lajos ev. lelkész.

Talán nem fogja senki sem a szememre vetelni, hogy belőlem az elfoglaltság és a lelkesi kar iránti rosszindulat szól akkor, amidőn jelen soraim kapcsán foglalkozni kívánok a lelkeseknek a világháborúban elfoglalt helyzetével s rá akarok mutatni arra a széles, nagy munkatérre, amelyen a lelkesi karra áldásos, a Haza javát, a most dúló háború végcélját hatásosan szolgáló teendők egész sorozata vár.

Lehetetlenség szóltan-tétlen nézni azt a lelkes tevékenységet, lázas munkát, amelyben valósággal versenyez a magyar társadalom minden rétege, hogy erejéhez, képességeihez mérten kivegye a maga részét a magyarság léteért, fennállásáért folyó e reitentes, az egész világot átformalni készülő háborúban. Mindenki az ő teljes erejét összes képességeit igyekszik érvényesíteni, hogy minél többet tudjon tenni, minél nagyobb javára tudjon

lenni a szent ügynek s így Hazájának. A kicsiny iskolás gyermektől kezdve, aki erdőn-mezőn nagy fürgességgel csipegeti-szededegeti a földi szeder indáiról az apró levélzetet, hogy ezzel pótolja a hiányzó teát s házról-házra járva gyűjti a fémét a Hadseregnek, a puha fejpárnát töltőgető falusi kis lánytól s a hosszú évek szolgálatával megtakarított kis pénzecskéjét Hadikölcsönre felajánló cseléd-től kezdve föl egészen a fájdalomtól lázasan vonagló katonák sebeit kötöző uri nők, önkéntes ápolók és hadikórházakat alapító, fentartó nemes szívű jómóduak magas osztályáig — mindenki, de mindenki ott sürgő-forog, buzgólkodik, tehetség erejéhez mért munkát teljesít — csak éppen a lelkesi kar, a papok azok, akik képességeik és tehetségeik arányát tekintve, a legkevésbé tudnak érvényesülni s a nagy cél eléréséért folyó lázas munkába alig tudnak befolyjni.

Sajnos, de való: a magyar lelkesek a világháború által teremtett sajátlagos viszonyok között nem tudták még eddig megtalálni és elfoglalni azt a helyet, hova őket képességük, erejük és használhatóságuknál fogva az ő papi hivatásuk egyfelől de a „Haza mindenekelőtt!“ elvből folyó szent hazafias kötelesség más felől, hangos szóval hívja.

Ne próbáljon én előttem kegyes szemfor-gatással senki sem arról beszélni, hogy a papnak meg vannak az ő külön papi kötelességei a lelki-ekben s hogy elég ezeket elvégezni, azt se igye-kezzék nekem nagyképtű fontoskodással magyaráz-gatni, hogy ez a munka van olyan fontos, mint bármely más a Haza üdvéért való tevékenység, erő kifejtés, a harctér élet-halál veszedelmeinek kiállása — mert én is pap vagyok. Nagyon jól ismerem én a lelkes kötelességeit a háború vesz-telességei felett vérző szívek körül. Ismerem és nem kicsinylem én e munkát. Nagy feladat ma be-töltölni egy igazi lelkipásztor hivatását.

De én e hivatást ma sehogyszem látom be-töltve. Nem látom a magyar papság teljesítő képes-ségének, használhatóságának kiaknázását e mostani sajátlagos körülmények között.

Mindazt, amit eddig végeztünk s amiben egyuttal ki is merül lelkipásztori hivatásunk, továbbra is elvégezve — még igen sok és igen jelentős feladat teljesítését is magunkra vállalhatjuk s magunkra kellene vállalnunk, ha méltók akarunk lenni a hivatásunkhoz s ha a világháború által teremtett helyzetből reánk háramló hazafias köte-lessegek teljesítésében csak akkor buzgalmat akarunk is tanusítani, mint a szederceserjét, fémét gyűjtő kis fiúcska, a samaritánusi irgalmas munkát teljesítő önkéntes ápolónő, avagy az összekupor-gatott vagyonkáját Hadikölcsönre jegyző cseléd-leány.

Nem elég ma csak imádkozni. Irva vagyon: „Nem minden ki ezt mondja „Uram, Uram“ — meggyen be menyek országába, hanem aki cselekszi az én mennyei Atyámnak akarataját!“ Ne csak ima, áhitatosság, hanem a cselekvés legyen, ma az igazi lelkipásztorok főkössége, főgyönyörűsége. Ma igazán elmondhatjuk, hogy a nagy események, nagy tettek idejét éljük.

S vajjon éppen csak a lelkesi karnak, a papoknak kelljen félre állniok s valósággal tétlen szemlélőknek lenniök, amikor ma a magyar társad-alom minden egyede, minden paránya hat, alkot, erejéhez mérten közreműködik az új világ meg-alapozásában?

Nos, mi lelkesek is részét követelünk e nagy munkában. Nem látjuk kimerítve munkaerőnket, képességeinket a szorosan vett lelkiek gondozá-sából reánk háramló feladatok teljesítésében.

Részét kérünk, követelünk ama új kötelesség-gek, melyek a világháború szülte viszonyokból eredtek.

Százan és ezren vagyunk olyanok, akiket egyházi főhatóságaink igen könnyen tudnának utazó lelkészek által helyettesíteni s akik ilyenképpen odasiethetnének, ahol reánk igazán nagy szükség lenne, ahol nem csupán az „Uram! Uram!” hangoztatása, imák morzsolása, hanem a cselekvés lenne a főfeladat.

Képezzenek ki bennünket betegápolóknak. Hiszen ez 8—10 nap alatt megtörténhetik. Sőt még hamarabb is, mert a sebkezelés-higiéniját hamar megtanulja egy értelmes ember. Az után osszanak be bennünket kórházakba, vigyének a harcra az egészségügyi intézetekhez, a harcvonal mögött működő segélyhelyekre, költöző helyekre. Hány száz, hány ezer embert váltanánk mi ott fel, akik viszont fegyverrel szolgálhatnak hazájukat.

Azután közülünk mindazokat, akik több nyelvet ismerünk, akár mint kórházfelügyelőket, akár mint kórházparancsnokokat állítsanak be. Bizony-bizony, mondom, hogy azt az irodai adminisztratív munkát elvégezzük mi is, pláne akik tábori papok voltunk. A kórházaknál kínáló szolgálati munkát pedig jaja de könnyen elvégezi 1—2 rokkant katonára.

Hány tiszt, hány fegyverképes egyén volna így felváltatható s mehetne egyenesen a frontra. Emberei emberek, fiatal, egészséges, fegyverképes, erős és katonailag kiképzett egyének huzzák magukat ilyen helyekre. Százan és ezren. Pedig az ő munkáikat igen szépen és igen könnyen és bizonyosan merem mondani ha jobban nem is, de legalább is olyan jól mint ők — mi, papok is el tudnánk végezni.

S ezt nem csupán én gondolom így, de a köztudatba kezd az átmenni, a néplelek megsejti, megérzi: mi van jól, helyesen, mint ahogy felismeri a fonák helyzetet is.

Nem helyes, sőt egyenesen kárhozatos, hogy a lelkészek tehetségét, teljesítő képességét nem veszik igénybe ma, amikor pedig minden erőt meg kell becsülni.

Veszprém város a köztisztviselőkért.

A háború egyik szomorú jelensége közé tartozik a tisztviselői nyomorúságnak sokszoros meghatványozódása. A tisztviselő a békés időben is csak annyiban különbözött a munkásságtól, hogy iskolákat kellett járnia és urnak látszó módon öltözködni; életstandardja azonban semmivel sem volt különb a munkásságnál. A háború, az élelmszerek árát 2—300 százalékkal fölhajtó uzsora, hősies megpróbáltatások elé állította ezt a társadalmi osztályt, a magyar értelmiség jelentős, elit részét. A megpróbáltatás nehéz napjait panasz nélkül viselte s csak az újabb időben jelentkeznek változtatást sürgető mozgalmak, gyűlések a tisztviselő, hogy mint a győri polgármester mondta, „a hadifoglyoknál rosszabb helyzetükön segítsenek, mert míg a hadifoglyok mindennapi kenyér és husadagját miniszteri rendelet írja elő, arról senki se gondoskodik, hogy a köztisztviselő megkapják legalább mindennapi betevő falatjukat.” A köztisztviselő helyzetét ma az, hogy teljesen érthető annak a mérnök tisztviselőnek a panasza, aki a napokban kijelentette, hogyha a tisztviselők mozgalmat nem fog eredményre vezetni, szabadságot fog kérni, hogy egyik folyamatban levő középítkezéshez kömüvesnek, vagy pallérnak elmehessen s mint munkás naponta 12—15 koronát kereshessen.

Míg a köztisztviselő így a gyűlékezés és gyűlésezés segítségével igyekeznek helyzetükön javítani, Veszprém város tanácsa a tettek terén óhajt segíteni rajtuk. A városnak okos és helyes gyakorlati érzékkel bíró polgármestere, Komjáthy László dr. vetette fel a tanács legutóbbi ülésén a köztisztviselőknél szárandó és okvetlenül segítségre szoruló helyzetét és a segítés módjának eszméjét. Javaslata megokolásául a főntebb érintett, általános helyzet ismertetése kapcsán leszögezte azt a tényt, hogy a tisztviselő ma nem tartoznak a közhatalosi ellátás szempontjából közömbös „uri-osztályhoz”, amelybe a békés idők közfelfogása őket azelőtt sorozta, vagyoni helyzetük ma, az

általános drágasághoz viszonyítva az, hogy a köztisztviselő ma éppúgy a hatósági gondozás alá tartozó szegény elem részét képezik, mint a megélhetési viszonyaikban megnehezített egyéb, régebben „szegényeknek” nevezett társadalmi osztályok. Sőt míg a hadiségely, vagy egyéb segély utalásával támogatott kisiparos, munkás vagy napszamos a munkabér vagy az iparcikk árának 100—150 százalékos emelésével legalább részben lehetővé tehte a változott megélhetési viszonyokhoz való alkalmazkodást, addig a köztisztviselő teljesen el van zárva az alkalmazkodás lehetőségétől; ma is háború előtti jövedelméből kénytelen megélni (az első évben csinált adósság lefizetésére fordított beszerzési előleg s az ennek törlesztésére levont, tehát nem létező 20 százalék drágasági pótlék figyelembe nem jöhet) ennél fogva fokozottabb mértékben szorul a közellátás biztosítását szolgáló hatóság gondoskodására.

Ez általános megokolás mellett volt a polgármesternek egy speciális érve is: a tisztviselő beszerzési előleget, vagy újabb drágasági pótlékot a mai kilátások s a ma érvényes jogszabályok szerint csak november elsején kapnak, a gabona beszerzését szabályozó miniszteri rendelet pedig október 15-ikét jelöli meg, mint végső határidőt, magánfelek vásárlási jogának. A november 1-étől kezdődően kiutalható beszerzési előleggel tehát a tisztviselő október 15-ike előtt vásárolni fizikailag képtelenek.

Ezért a polgármester azt indítványozta, hogy tegyen a tanács előterjesztést a közgyűlésnek, hogy mondja ki, hogy a városban lakó valamennyi köztisztviselő (városi, megyei, állami tisztviselő és tanárok) és felekezeti tanárok és tanítók számára beszerzi e kiadja akár gabona, akár liszt alakjában azt a mennyiséget, amit a főnálló miniszteri rendelet értelmében, saját házi és gazdasági szükségletük céljaira beszerezni jogosítva vannak, ha a hatósági ellátásra igényt tartó tisztviselő hivatalfőnökeiknek bejuttatják kötelező formában, hogy a részükre beszerzendő e kiadandó gabona vagy liszt árának tíz havi részletben fizetésükből (esetleg beszerzési előlegükből) rövid uton (pl. az irodaigazgató útján) levonásába beleegyeznek s az esetleg időközben a városból eltávozó vagy elhalálozó kartársuk hátralékaiért szavatosságot vállalnak. Mert a város a gabonát vagy lisztet egyszerre, előre kiadná, a legriporozusában számított önköltségi árban s épen ezért semmi rizikóba se mehetne bele. A lerovandó összegeket azután a hivatalfőnökök havonként beszállítanák a városi pénztárba.

A város nemcsak a házi, hanem a gazdasági szükségletéről is gondoskodna, mert ma a legtöbb tisztviselő kénytelen vagy egy kis malacot, vagy pár baronfit tartani s ezek élelmezésére vásárolható takarmány gabonát is egyszerre átadná város.

A gabona vásárlását szabályozó kormányrendelet ugyan mindenkinek csak „közvetítő kizárásával” engedélyez vásárlási jogot, a polgármester azonban abban a véleményben van, hogy a város ezen ténykedése közvetítésnek nem tekintendő s a rendelet tilalmába nem ütközik. Mindazonáltal a belügyminisztériumtól előzetesen információt kell e kérdésben szerezni.

A városi tanács természetesen egyhangú helyesléssel fogadta a polgármester előterjesztését s ahhoz mindenben hozzájárult.

Kimondotta a tanács azt is, hogy ha a város a sertéshizláló számára megfelelő takarmány anyagot (tengerit) és állatanyagot (sertéseket) tud beszerezni, a lehetőséghez képest módot fog keresni arra is, hogy a tisztviselőknél zsirszalonnát is biztosíthasson s azt havonként előre, a gabona beszerzési fizetési módzatainak megfelelő pótlékekkel szolgáltatthassa ki a városi hentesboltból.

Nincs kétségünk, hogy a rideg üzleti föllegés mai világában a városnak ezen altruistikus elhatározása általános megértéssel és helyesléssel fog találkozni s talán követőkre is talál.

Kormányintézkedések az aratási munka biztosítására. Az aratási munka biztosítása ügyében tett kormányintézkedésekről a következőket közlik:

Mivel a kormány súlyt vet arra, hogy a múlt évi károsodások elhárítása okából az idei termés az időjárás veszélyeinek a lehető legrovidebb ideig maradjon kitéve, az aratási munkák biztosítása ügyében tett intézkedéseink az a főcéljuk, hogy az aratás minden erő felhasználásával a lehető legrovidebb idő alatt befejeztessék. Erre való tekintettel a kormány mindenképp előtérrel felhatalmazta a törvényhatóságokat arra, hogy az aratási munka végzésére a kivételes törvények alapján a közérő kirendeljék és a személyes szolgáltatások igénybevételét elrendeljék, ami azt jelenti, hogy a közigazgatási hatóságok a járási intézőbizottsággal egyetértésben minden itthon levő munkacről, asszonyokról, fiukról és leányokról is, egyaránt kirendelhetik az aratási munkára, természetesen a megállapított díjazás mellett. A földművelésügyi miniszter megszüntette a fatermelési és vízi munkálatokat és az e munkálatoknál, továbbá az egyéb közmunkáknál, a vasutaknál és a nem hadicélokra dolgozó ipartelepeknél eddig foglalkoztatott hadifoglyokat arányosan szétosztotta a törvényhatósági munkabizottságok között. A szétosztásról a törvényhatóságok értesítést kaptak már s a szállítási folyamatban van. A földművelésügyi miniszter Orosz-Lengyelországból több ezer munkást szerzett Országra; ezek egy része már megérkezett a munkahelyekre, egy része pedig most van uton. Az ország különböző részein a földművelésügyi tárca egyes intézményeinél raktáron levő aratógépeket a földművelésügyi miniszter a kisebb gazdálkodóknak felajánlotta. A hadsereg főparancsnokság, a hadügyminiszter és a honvédelmi miniszter a mögöttes országokban tényleg szolgáló és nélkülözhető önálló mezőgazdák egyenkénti szabadságoltatását elrendelték. A lábadózó-osztagnál és általában a katonai intézményeknél (bőrkőház stb.) levő legénység szabadságoltatását már szintén elrendelték. A szabadságoltak kötelesek a közigazgatási hatóságánál jelentkezni s ez az egyes szabadságoltak saját munkájának sürgős elvégzése után jogosult és kötelesek a szabadságoltakat mászó aratási munkára kirendelni. Arról, hogy a törvényhatóságok a nem szabadságolt legénységből mennyi katonai munkásosztatot kapnak, a honvédelmi miniszter a törvényhatósági gazdasági munkabizottságokat már értesítette. Az aratási munkára vonatkozó rendelkezések a hatósági szervezetet akképpen állapították meg, hogy a kormány irányítása mellett az aratási munka intézése az egyes törvényhatóságokra nézve az alispán elnöklété alatt működő mezőgazdasági munkabizottság, illetőleg a járásokra nézve a járási főszolgabíró elnöklété alatt működő mezőgazdasági bizottság feladata, a rendelkezések foganatja tehát nyilvánvalóan a végrehajtó közegek kezében van letéve. Ennek folytán minden ügyben a járási főszolgabíróhoz, illetve az alispánhoz kell fordulni, mert egyesek által tett közvetlen előterjesztése egyik minisztérium sem tehet semmiféle intézkedést. Mind a közigazgatási hatóságoknál, mind az érdekelt minisztériumokban az aratás tartama alatt természetesen permanens szolgálat van.

H I R E K.

— **Hunkár Dénes főispán üdvözlése.** Hunkár Dénes főispánt tízéves jubileuma alkalmából az ország különböző részeiből igen nagy számban keresték föl és keresték föl szerencsekívánataikkal. Az üdvözlő levelek nap-nap után még tömegesen érkeznek a főispánhoz.

— **Kitüntetés.** Ő cs. és apostoli kir. Felsége legkegyelmesebben adományozni méltóztatott; a Ferencz József rend lovagkeresztjét a katonai érdemkereszt szalagján az ellenség előtt teljesített kitűnő szolgálatai elismerésül: **Vitkay Imre**, egy hadtestnél beosztott 31-ik honv. gyal. ezredbeli, őrnagy, gazd. tisztnek.

— **Dr. Vértessy Gyula**, kir. tanfelügyelő, aki súlyos betegségéből most kezd felépülni, mint részvétellel értesülünk az utóbbi időben két gyász esetét is érte: május elején elesett az olasz harcúterén unokabátyja és nevelt fia: **Kulcsár Ferenc**, vadászászlós 20 éves korában; e hó 16-án pedig elhalt unokatestvére **Vértessy Jenő** dr. nemzeti muzeumi könyvtáros, egyetemi magántanár, irodalom történeti író, aki legutóbb is akadémiái díjat nyert „A magyar dráma története” című művével. A

nagy reményekre jogosító fiatal tudós Tátrafüreden halt el, ahol is, a tavalyi téli hadjárat alkalmával szerzett baja gyógyítása végett tartózkodott.

— **Katonai kinevezés.** O felseje a király a tényleges állományba való áthelyezését megengedte **Hortmann Elek** 7-ik honv. huszár ezredbeli hadnagynak és **Kukorely Ferenc** 31. honv. gyal. ezredbeli tisztjelöltnek; kinevezte a háború tartamára: népfőlkeld hadnaggyá: **Benesch György** volt zászlóst beosztva a m. kir. 31. honv. pótzászlóaljnál a 31. népf. parancsnokság nyilvántartásában.

— **Törvényhatósági gazd. munkabizottság ülése.** A törvényhatósági gazdasági munkabizottság folyó hó 23-án tartott ülést dr. **Véghely Kálmán** alispán elnöke alatt. A bizottság hosszas tárgyalás után határozott az összesen hatvanhat és fél katonai munkaszoztagnak a vármegye nagy- és középbirtokosai között leendő szétosztásáról.

— **Katonai kitüntetések.** A hivatalos lap egyik utóbbi száma közli, hogy a hadseregparancsnokság **Spáth György** 7. honv. huszárezredbeli tart. zászlósnak az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartására elismerésül az első osztályú ezüst vitézségi érmet adományozta. A hadseregparancsnokság továbbá a 2. osztályú ezüst vitézségi érmet adományozta **Gál Ferenc** tart. zászlósnak, **Tóth Gyula** őrmesternek, **Nagy Pál** tizedesnek, **Ondrejko-Galbó János** tizedesnek a 7. honv. h.-e.-ben, **Pátkay Valent** szakaszvezetőnek a 31. honv. gy.-e.-ben.

— **A lelkészek és a világháború,** cím alatt **Mohácsy Lajos** dr. ág. ev. lelkész törvényhatósági bizottsági tag cikket irt a lelkészeknek a világháborúban való szerepléséről, a Magyar Lobogó legutóbbi számába. A cikket, amely több hasznos és közérdekű javaslatot foglal magában, szóról-szóra közöljük.

— **Legujabb döntés a Kemenes perben.** Évek hosszú sora óta huzódó bonyodalmas hagyatéki pörben mondotta ki az utolsó szót a királyi Curia. A peres felek báró **Hornig Károly** bíboros, veszprémi megyés püspök és a közalapítványi ügyigazgatóság voltak. **Kemenes Ferenc**, a veszprémi székeskáptalan nagyprepostja 1878 január 31-én alkotott végrendeletében és 1888 március 14-én kelt pötestamentumában kulturális és egyházi célokra kétszáz ezer koronás alapítványt létesített „**Kemenes-alap**“ néven, melynek kezelőjévé a veszprémi székeskáptalant tette meg. Az alapítványt előprést 1905 november 1-én bekövetkezett halála után a veszprémi székeskáptalan birtokba akarta venni a hagyományt, ekkor azonban előállott a közalapítványi ügyigazgatóság és arra kérte a veszprémi hagyatéki bíróságot, hogy csakis kormányhatóságilag jóváhagyott alapítólevél bemutatása után adja át az egyéb hagyományok levonása után fennmaradó tiszta vagyont a „**Kemenes-alap**“ számára. Közben jelentkeztek a boldogult nagyprepost oldalági rokonai is és a hagyaték egyharmadát követelték, kérve a végrendeletnek érvénytelenítését. A keresetet a bíróság elutasította, azonban a veszprémi hagyatéki bíróság a kultuszminiszter által láttamozott alapítólevél bemutatása nélkül nem volt hajlandó kiutalni az alapítvány összegét. Ezt a veszprémi káptalan alapítványi közjogunkba ütközőnek mondotta, s az ügy ilyen formán pör útjára terelődött. Báró **Hornig** bíboros keresetét indította a kultuszminiszterium, illetve a közalapítványi ügyigazgatóság ellen. A budapesti törvényszék 1915. február 16-án hozott ítéletében kimondotta, hogy a veszprémi káptalan nem köteles alapítólevelet bemutatni, s a hagyatéki bíróságnak az alapítványt kormányhatóságilag láttamozott alapítólevél nélkül ki kell adnia. A tábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta. A legfelsőbb bírói fórum úgy ítélte, hogy a táblai ítélet mellőzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hagyta helyben. — Ekképen az időközben közel egy millió koronára szaporodott hagyatéki vagyon tehát végre rendelkezéséhez jut. Az alapítványi kamatai az alapító rendelkezése szerint szegény tanítók és tanulók segélyezésére és egyéb tanügyi jótékonyági célokra fordítandók.

— **Családi ház a belvárosban eladó.**

— **A veszprémi tagosítás ügyében szerdán,** é hó 21-én bírói tárgyalás volt a városházán. Mielőtt ugyanis a városi belsőség felmérését megkezdénék, be kell járni és meg kell állapítani a város határát. E-határjárás megtartására a bíróság tárgyalást tűzött ki, melyen az érdekelte birtokosság a határjáráshoz bizalmi férfiakul **Nagy Imre, Csomay Imre, Jung Ádám, Venzl Mihály, Harci Mihály** és **Herceg Gábor** birtokosokat választotta meg. A városi hatóság kiküldötte **Nagy Károly** városgazda lesz. A bizottság-tagjai a szomszédos községek előjárásaival és az érdekelte földtulajdonosokkal részletesen bejárják a tagosítandó városnak külső és belső határát, a mely alkalommal megújítanak a határhalmok s azokat új betonoszlopokkal látják el. E héten Gyulafiratót és Márkó községekkel szomszédos határvonalat állapította meg a bizottság. A jövő hét folyamán **Bánd, Vámos, Fajs, Felsőörs, Szentkirályszabadja** és **Kádártá** községekkel szomszédos határvonalak megállapítása következik, azután a városi belsőség új határvonala fog véglegesen megállapítani. Vítás határokat kiküldött bíró a helyszínén azonnal tárgyalja és elintézi.

— **A birkaus árusítást a város értesülésünk szerint csak augusztusban fogja megkezdni.** Sikerült egyelőre ezer darab birkaot szerezni, ezeket azonban a legelőn föl kell javítani, hogy árusíthatók legyenek. A birkaus árat a tanács 5 kor. és 5 kor. 40 fillérben állapította meg. Birkaistálló céljaira **Csomay János** földbírókos ingyen följánlotta őresen aió aklaít; ajánlatát a tanács köszönettel fogadta.

— **Mezőgazdasági munkákra kiadott kincstári lovak.** A földmívelésügyi miniszter értesítette a törvényhatóságokat, hogy a hadügyminiszter a hadseregparancsnoksággal egyetértően megengedte, hogy a mezőgazdasági munkákra kiadott kincstári lovak az aratás befejezéséig ezen munkáknál továbbra is meghagyassanak. Ezzel kapcsolatban elrendelte azt is, hogy azok a lovak, amelyeket a munkaadótól azért vontak be, mert eltartásuk módja a katonaság részéről kifogás alá esett, feljavításuk után más megbízható birtokosoknak újólag kiadhatók. Az iránt is intézkedés történt, hogy a későbbi időpontban rendelkezésre álló lovak ugyancsak mezőgazdasági munkákra kiadassanak. A mezőgazdasági munkák végzésére kiadott lovakat katonai szolgálatra csak akkor vonják ismét be, ha ezt katonai szempontok feltétlenül megkövetelik. Ebben az esetben a bevonnás időpontját a hadügyminiszter idejekorán közölni fogja.

— **A vetőmagszükséglet fedezése.** A vetőmag beszerzése körül a háború ideje alatt állandó és jogos panaszok hangzanak fel. Nem mulaszthatjuk ezen panaszok kiküszöbölése érdekében a gazdasági egyesületeket felhívni arra, hogy a folyó év nyarán idejében foglalkozzanak a vetőmagszükséglet kérdésével, s a vármegyei vetőmagellenőrző bizottságot hozzájárulással állapítsák meg a vetőmagszükséglettel s egyúttal igyekezzenek annak fedezéséről is lehetőleg magában a vármegyében gondoskodni. Az új kormányrendeletek teljes mértékben megadják majd a jogot arra, hogy a vármegyei gazdasági egyesületek a vármegyei gazdák vetőmagszükségletét beszerzhessék. De ezután is felhívjuk az egyesületek figyelmét a mai — ugy látszik — rendkívüli roszdás világban a Székács-féle nemesített buzára, továbbá a Somogy vármegyében termelt francia buzára, amelyek roszdállónak bizonyultak. Mindkettő a roszda ellenálló tulajdonságát mindenütt megtartja, de míg a francia buzák csapadékdús vidéken használhatók csak s az Alföldön semmiesetre sem, addig a Székács-buzák az országban mindenütt sikerrel alkalmazhatók.

— **A városi marhaistálló állatállománya** a héten kifogyott. Elfogyott az az állatanyag, amit négy hónappal ezelőtt állított be a hízalóba a város s az utolsó göbolyt vasárnap vágták le. A város gondoskodott ugyan újabbban is marhaállományról, ez a friss, új anyag azonban nem olyan, mint a hízalóban már hónapokon át hízalt állatok. A vágásban és kímérésben azért fennakadás nem lesz, az árusítás az eddigi napokon s az eddigi rend szerint fog történni. Az új állatok azonban sokkal drágábbak voltak, amiért a tanács kénytelen volt az elsőrendű hus árat 8 koronára, a másodrendűt 7 kor. 60 fillérre fölemelni.

— **Alsóörsön a Balaton partján üdülőknél nyári lakások kiadóik.**

— **Gondoskodás a cséplés biztosításáról.** A vármegyei gazdasági egyesület az idei cséplés zavartalan biztosítása érdekében egy műszaki osztályt létesített. Ezen műszaki osztály hivatala lesz elsősorban motor és gözcseplő gépet rendelkezésre bocsátani azon gazdáknak akik eddig még cséplési szerződést nem kötöttek, vagy valami előre nem látott okból a szerződött gép a cséplést elvégezni nem tudja. Az egyesület tartalék gépeit a legmértányosabb feltételek mellett bocsátja a gazdák rendelkezésére a jelentkezés sorrendjében.

Tekintve azon körülményt, hogy a mai nehéz viszonyok között a cséplők és motorok kezeléséhez szakképzett kezelő személyzet kellő számban nem áll a gazdák rendelkezésére a gazdasági egyesület bizonyos számú gépész és motorkezelőket önjait tartalékba helyezni, hogy az érdekeltek távirati vagy levélbeli megkeresésére — a műszaki osztály — azokat a gazdák rendelkezésére bocsáthassa.

Azon esetben, ha a vármegye területén bármi féle működési zavarok fordulnának elő: a cséplőgépek, motorok, aratógépek stb. üzemében, melyek oly mérvűek, hogy lehetetlenné teszik a cséplőgépek, motorok, aratógépek stb. azonnali üzembe hozatalát — vagy azoknak kijavítása, hosszabb időt venne igénybe, hivatala lenne a — Vármegyei gazdasági egyesület műszaki osztálya — legsűrűsebben, gazdák érdekeit megóvándó: a cséplők, motorok, aratógépek stb. kijavítása végett szakközvetít a helyszínre kiküldeni.

A vármegyei gazdasági egyesület műszaki osztálya, nemcsak a cséplőgépek, motorok, aratógépek stb. kijavítását, hanem lehetőleg gőz és motor szántógépek javítását is eszközli.

Magára vállalja a — műszaki osztály, — hogy a gépeknél előforduló nagyobb törések stb. esetén — ha nem lenne módja a hibákat kijavítani — a hiányzó gépészeket a gyárból meghozatja, hogy a gazdákat a fáradságtól megkímélje, és e nehéz időkben a munkától el ne vonja.

A műszaki osztály tanáccsal szolgál az érdeklődő gazda közönségnek a gazdálkodást érintő összes műszaki kérdésekben, minden levélbeli vagy írásbeli megkeresésre.

— **A vasutmenti gazdáknak.** Az aratási idő közeledtével figyelmeztetem a vasut mellett levő földbirtokosokat, hogy a vasúti üzleti rendtartás 99. § szerint a behordásra kész mezei terményeket a pályától minél távolabbra, de legalább is 95 m. távolságra rakják le. Azon esetben, ha a földterület meg nem felelő nagysága miatt ezen kikötésnek nem lehetne eleget tenni, akkor az illetők terményeiket minél előbb szállítsák el, addig is azonban az elhelyezett termény és a vasut közti tarlón elég széles sávokat szántassanak fel. Veszprém, 1916 június 15-én. Dr. Török r. kapitány.

— **Az Est.** A magyar újságok között Az Est az egyetlen amelynek kiváló munkatársai mindig mindenütt ott vannak, ahol helyes és pontos értesüléseket szerezhetnek be lapjuk, a magyar közönség és a külföld részére. Az Est éppen így kiterjesztette tudósító-szervezetét minden magyar vidékre, sőt még a kisebb helységeket is bevonta hálózatába. A tökéletes szervezetsége ereje leírhatatlanul rajta van Az Est minden egyes példányán, aminek legbiztosabb mértéke az olvasó közönségnek Az Est-tel szemben megnyilvánuló s állandóan fokozódó bizalma és szeretete. Ezért lett a legelterjedtebb magyar lap Az Est, a világsajtó egyik leghatalmasabb organuma, amely a külföld előtt is fogalommal nőtt s amelyről az az egész művelt világon tudják, hogy hírszolgálati a legmegbízhatóbb és elterjedtsége is Európa legelső lapja közé emeli.

— **Kiselejtett kancák árverése.** A kisbéri és bábolnai állami ménesből kiselejtett de tenyésztésre még alkalmas 53 darab kanca, amely kizáróan mezőgazdasággal foglalkozók részére fogtak kiadni, június 25-én délelőtt 8 órakor Kisbéri kerület árverésre. A vásárolni szándékozók az illetékes vármegyei gazdasági egyesület által kiállított igazolvánnyal kötelesek tenyésztői voltakot igazolni.

— **Háztartási fémtárgyak rekvirálása.** A honvédelmi miniszter é hó 16-án kelt rendeletével végérvényesen elrendelte a háztartási fémtárgyak beszoigáltatását. Ezen rendelet értelmében beszoigáltandók lesznek az összes vörösréz, sárgaréz, nikkel, bronz és tombak házi edények és felszerelési tárgyak. Ilyenek: a főzőedények, üstök, fazekak, lábasok, serpenyők, kannák, sütőformák, hűtők, tálak, tálcák, gyertyatartók, mozsarak, mozsártörök, habüstök, mosóüstök, vízmelegítők, víztartók, fürdőkadak, parázstartók, kályha-

Veszprém r. t. város polgármesterétől.

8956—1916. szám.

Arlejtési hirdetés.

Veszprém város tanácsának megbízása folytán köztudomásra hozom, hogy a városi épület földszintjén a kapu bejáratától jobbkéz felől lévő, jelenleg ifj. Deutsch Izidor által bérelt bolthelyiség t. évi november hó 1-étől kezdődően bérbe fog adatni.

A bérelti idő tartama hat esztendő. A bérlő köteles a beigérendő bérösszeget felül az üzlethelyiség portályát a Winter-féle üzlethelyiség portályának megfelelő jellegben saját költségén átalakítani. Az átalakítást azonban csak a háború befejezte után kell megtenni. Ha a hat évi bérelti idő lejártával az üzlethelyiség más bérlőnek adatnék bérbe, a portályt átalakító bérlő az átalakítási költségek egynedvét részét, de legfeljebb 1500 koronát a várostól visszafogja kapni.

Az üzlethelyiséghez jelenleg hozzacsatolt a városház udvarára néző ablakkal ellátott kishelyiség a bérlőhöz hozzátartozni nem fog.

Az üzlethelyiség után járó vízdíjat, gyalogjáró tisztítási és egyéb illetéket a bérlő a bérösszeget felül viselni köteles.

Felhívom mindazokat, akik ezen üzlethelyiséget bérbe venni kívánják, hogy zárt írásbeli ajánlatukat a városi tanácshoz címezve f. évi július hó 8. napjának déli 12 órájáig a polgármesteri hivatal iktatójába adják be. A borítékon fel kell tüntetni, hogy az a Deutsch-féle üzlethelyiség bérlőre vonatkozó ajánlatot tartalmaz.

A városi tanács főnntartija magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlati összeg nagyságára való tekintet nélkül szabadon választhasson, valamennyi ajánlatot visszautasíthassa, új arlejtést vagy árverést írthasson ki, vagy a bérbeadás iránt más módon intézkedjék.

Veszprém r. t. város tanácsának 1916. június 21-én tartott üléséből.

Dr. Komjáthy polgármester.

Veszprém r. t. város polgármesterétől.

9030—1916. szám.

Hirdetés.

Veszprémvármegye alispánja 12835—1916. számú körrendeletével a szalonnáért, sertéshusért és az összes sertéshus készítményekért, a mészárosok és hentesek által, mint termelők által, továbbá a viszont elarusító fűszer-, vagy csemege kereskedők által követelhető legmagasabb árakat 1916. évi június hó 16-tól 1916. évi július hó 15-ig bezárólag a következőkben állapította meg:

Kilogrammonként:

- 1. Sertéshus szalonnával ... 7 korona 20 fillér
- 2. Sertéshus szalonna nélkül 7 " 20 "
- 3. I. rendű sertéshus (comb, pecsenye, karaj) 8 " — "
- 4. II. rendű sertéshus ... 7 " 20 "
- 5. Friss szalonna bérrel ... 8 " 60 "
- 6. Friss szalonna bér nélkül 9 " — "
- 7. Friss hasa szalonna ... 7 " 20 "
- 8. Szalonna füstölt ... 12 " — "
- 9. Szalonna paprikás ... 12 " — "
- 10. Szalonna főzött ... 12 " — "
- 11. Olvasztott disznósír ... 10 " — "
- 12. Háj és egyéb olvasztatlan nyers disznósír 9 " 40 "
- 13. Belső ... 6 " — "
- 14. Sonka nyers ... 9 " — "
- 15. Sonka főzött ... 14 " — "
- 16. Sonka füstölt ... 12 " — "
- 17. Kalbász nyers ... 8 " — "
- 18. Kalbász füstölt ... 10 " — "
- 19. Füstölt hus ... 10 " — "

Ezen ár megállapítást közhírré teszem azzal a figyelmeztetéssel, hogy az említett fogyasztási cikkeket az abban megjelölt időn belül, az abban megjelölt maximális áraknál drágábban árusítani tilos. Aki a tilalmat megszegi, vagy a tilalomban ütköző ügylet megkötésénél bármilyen módon közreműködik, amennyiben a csemeténye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, a M. kir. miniszterium által 4291—1415: M. E. szám alatt kiadott rendelet 9-a alapján kihágást követ el és 1914. évi L. t. c. 9 §-a értelmében két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Veszprém, 1912. június 10.

Dr. Komjáthy polgármester.

1377—916.

Hirdetmény.

Nagyhidegkut község képviselőtestületének megbízásából közhírré teszem, hogy a község határában 658 kat. hold területen gyakorolható vadászati jog 1916. évi augusztus hó 1-től kezdődő 6 évre nyilvános árverésen bérbe lesz adva.

Az árverés ideje 1916. július hó 19-én d. e. 10 óra.

Az árverés helye: Nagyhidegkut község bírói háza.

Árverési feltételek a hivatalos órák alatt a tótvázsonyi körjegyzőnél betekinthetők.

Tótvázsony, 1916. évi június hó 21.

Körjegyző.

Veszprém r. t. város polgármesterétől.

9122—1916. szám.

Hirdetés.

Közhírré teszem, hogy a városi hatóság által minden csütörtökön, szombaton és vasárnap közélmezesre bocsájtott marhahus ára

1916. június 22-étől kezdve

a következőkben állapított meg:

Kilogrammonként:

- 1. Elsőrendű marhahus ... 8 korona — fillér
- 2. Másodrendű marhahus ... 7 " 60 "

Veszprém, 1916. június 19.

Dr. Komjáthy polgármester.

TÜZIFA és SZÉN

A t. közönség b. tudomására hozzuk, hogy üzletünkben tüzifa és szén állandóan raktáron van és úgy tüzifa mint porosz és hazai szén, valamint koks is egész vagyon rakományban és kicsinyben is kapható.

Abeles Miksa özv. és fia cég.

Nagyszerűen bevált a harcokhoz kúndoknál és általában mindenkinél mint legjobb

fájdalomcsillapító bedörzsölés

meghűlés, rheuma, közvény, influenza, terek, mell- és hástífus stb. esetében

Dr. Richter-Mé

Horgony-Liniment. csapóolaj oempos.

Horgony-Pain-Expeller pótléka.

Úveglo K — M. 1. 1. 2. 3.

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az "Arany oronlábon" címűnél Dr. Richter-Mé Gyógyszerárakban, Prága I. Elővárosban, K. Kaposvári utca 11. sz.

Járványos betegségek ellen legjobb óvszer a

KRONORFI természetes savanyúvíz

bor, pezsgőhöz legjobb ital. Főraktár: Reisinger Dezső Veszprém.

MILLIÓK használják

Köhögés

rekedtség, katarrus, elnyálkásodás, hörgőhurut ellen

KAISER mell karamellait

a „harom fenyővel.”

6050

köj. megerősített orvosi és magánintézmények kezelésére a biztos sikerért.

Különösen kellemes és jóízű bombonok

Csomagja 20 és 40 fill., doboza 60 fill.

Kapható: Czermák Lipót, Ince Kálmán és Kocsuba Emil (Fekete sas) gyógyszerárakban, Veszprémben. Wolf Béla gyógyszerár Szentgál.

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság

veszprémi főügynöksége

elfogad tűz-, jég-, betörési-, baleset-, szavatossági-, élet- és járadékbiztosításokat. A társaság a legrégebb és legnagyobb magyar biztosító intézet; biztosítéki alapjai meghaladják a 210 millió koronát s így minden tekintetben a legnagyobb biztonságot nyújtják.

Irodahelyiség: Szabadi-utca 3. szám földszint.

Képviselet: Suly László.

TARCSA-gyógyfürdő VASMEGYÉREN

(A magyar Franzensbad.)

Speciális női- és szivgyógyfürdők.

HIDROVIZGYÓGYINTÉZET. Világhírű VASLÁPJÁ a Franzensbadival egyenértékű, sőt a martonbéli jóval felülmúlja és hazánkban a legjobb. TERMÉSZETES SZÉN-NAVAS ÉRUTÓK. GLAUCIN-ÉRUTÓK. VASAS ÉS LÍTIUM tartalom ALKALIKUS VÍZ források. Parafin gyógybáza: VÉRSZÉREGYSÉG, CSUZ, HUGYSAVAS DIATHEZIS, IDEGBAJOK, VESZÉ, HÓLYAG, ÉRÉSZTÉSI és LÉGZŐSZERVEK HIRUDOS BANTALMAI ellen is. Főorvosok: Dr. BARTHA KOHNÉL, v. tanársegédi és Dr. GLÖCK GYULA. Értel. június 15-től szeptember 30-ig. Vasút, posta, táviró és telefonközlés. Villanyvilágítás. Kivárató prospektus.

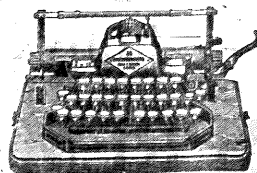
Littke L. pezsgőborgyár-telepe PÉCS.

Főraktár: Budapest, IV. Szép-utca 3. sz.

Frígyes főherceg ö császári és királyi fensége, Szávator Lipót főherceg ö cs. és kir. fensége és a „Nemzetközi Halóközi”- és „Európai Expressvonat” Társaság” szállítója.

Pezsgőfajok: Sport „Grand Vin Sec”, Casino „Extra Sec”, „For England” (szá-vanykás), Britania „Extra Dry” (cukor nélkül.)

Hasonlíts több gépet egybe! Rendelést téss BLICKENSERF-re!

A legtartósabb rendszerű írógép, elpusztíthatatlan szerkezettel és sok különös előnnyel.

Több mint 165.000 drb van használatban!

Ára 2 betűfajjal, elegáns zárszekrényvel 270—380 korona.

GROYEN & RICHTMANN

román kir. szállítók KÖLN, Mauritiussteinweg 84. Képviselet Ausztria-Magyarország számára: Ing. von Svehla, Prága, II., Ouai Palacky 42. — Képes árjegyzék ingyen.

Jutányos áron izléses kivitelben

készít

nyomtatványokat

névjegyeket

eljegyzési

kártyákat

meghívókat

könyvkötői munkákat

FODOR FERENC

könyvnyomdája és könyvkötészete

TELEFON 54.

VESZPRÉM

TELEFON 54.